

NOTAT

Til: Styret
Fra: Rektor

Om: Opprettelse av 3-årig bachelorprogram i yrkesfaglærerutdanning ved NTNU f.o.m. H-07

1. TILRÅDING

- ”1. *Det opprettes et treårig bachelorprogram i yrkesfaglærerutdanning på 180 studiepoeng ved NTNU fra og med studieåret 2007/2008.
Det tas sikte på opptak av 50 studieplasser i henhold til bevilgningene i statsbudsjettet fordelt på de aktuelle studieretningene.*
 2. *Studieprogrammet administreres av Fakultet for samfunnsvitenskap og teknologiledelse (SVT), og tilbys i samarbeid med Høgskolen i Sør-Trøndelag (HIST). SVT-fakultetet tildeler graden. Kandidatenes tittel blir bachelor - yrkesfaglærerutdanning med anføring av studieretning på vitnemålet. Det tas sikte på å videreutvikle studieprogrammet til et fellesgradsprosjekt mellom NTNU og HIST.*
 3. *Emnene som tilbys i studieprogrammet skal være på 5 studiepoeng eller multiplum av dette.*
 4. *NTNU v/ Rektor inngår avtale med HIST om organiseringen av studietilbudet og fordelingen og anvendelsen av de økonomiske midlene knyttet til studietilbudet.*
 5. *Forvaltningsutvalget for lærerutdanningene ved NTNU (FUL) vedtar studieprogrammets studieplan/fagplan og suppleres med 2 representanter fra HIST og 1 representant fra de samarbeidende praksisbedrifter når saker i direkte tilknytning til yrkesfaglærerutdanningen skal behandles. Rektor gis fullmakt til å justere FUL sitt mandat i henhold til dette.”*
-

2. BAKGRUNN

2.1 Anbefalinger og vedtak

SVT-fakultetet slutter seg i uttalelse av 15.11.06 til at det fra og med høsten 2007 opprettes en treårig yrkesfaglærerutdanning i samarbeid med HIST. SVT-fakultetet aksepterer å være vertsfakultet og studieprogrammet vil bli lagt til Program for lærerutdanning (PLU).

Under studieprogrammet tas det sikte på opprettelse av følgende 5 studieretninger:

- bygg- og anleggsteknikk

- helse- og sosialfag
- restaurant- og matfag
- elektrofag
- teknikk og industriell produksjon

Med hensyn til opptaket til studieåret 2007/2008 tas det sikte på opptak av 50 studieplasser i henhold til bevilgningene i statsbudsjettet men kun fordelt på de 3 førstnevnte studietretningene.

Med hensyn til opptaket til studieåret 2007/2008 innrapporteres studietilbudet til Samordnet Opptak (SO) innen fristen 01.12.06 som et NTNU-tilbud (trekkfristen er 10.12.06).

Yrkesfaglærerutdanningen har et omfang på 180 studiepoeng og består av:

• yrkespedagogikk	30 studiepoeng
• yrkesdidaktikk	30 studiepoeng
• faglig breddekompetanse innen yrkesområdet	60 studiepoeng
• faglig dybdekomptanse innen yrkesområdet	60 studiepoeng

Vegledet yrkespedagogikk og yrkesfaglig praksisopplæring inngår i hver av disse studieenheterne.

Studiet gir altså grunnlag for tildeling av graden bachelor – yrkesfaglærerutdanning.

Det 60 førstnevnte studiepoengene gis ved NTNU og de 120 neste ved HIST. Yrkespedagogikken og yrkesdidaktikken inngår i hvert semester, slik at fordelingen 1/3 og 2/3 på henholdsvis NTNU og HIST er gjennomgående i hele studieløpet.

I saksdokumentet ”Treårig yrkesfaglærerutdanning ved NTNU og HIST – 180 stp” til møte 10.11.06 i prosjektstyringsgruppen for dette samarbeidsprosjektet har man tatt utgangspunkt i NTNUs mal i kravspesifikasjonen for etablering av nye bachelor- og masterprogram ved NTNU. Vi viser til det *vedlagte* saksdokumentet.

Prosjektstyringsgruppen har vært sammensatt av representanter fra både NTNU og HIST samt eksterne representanter. I tillegg har man opprettet en referansegruppe.

Prosjektstyringsgruppen sluttet seg i møte 10.11.06 til forslaget i ovenfornevnte saksdokument og anbefaler at NTNU og HIST fra og med høsten oppretter treårig yrkesfaglærerutdanning.

Ved NTNU har FUL, Utdanningsutvalget og Dekanmøtet behandlet saken i inneværende høstsemester, og det anbefales at studieprogrammet i yrkesfaglærerutdanning opprettes.

Styret ved HIST skal behandle saken i januar 2007.

2.2 Kort historikk – nasjonale styringsdokumenter

På bakgrunn av forslag i *NOU 1996:22 Lærerutdanning - Mellom krav og ideal* vedtok Stortinget å etablere en treårig sammenhengende yrkesfaglærerutdanning, jfr. *Stortingsmelding nr. 48 (1996-97) Om lærerutanning* og Innst.S. Nr. 285 (1997). Hensikten var å utvikle en modell for yrkesfaglærerutdanningen som hadde en forankring i yrkeslivet, i yrkespraksis og opplæringsinstitusjonene i fag- og yrkesopplæringen, og som samtidig var på høgskolenivå (St.meld. nr. 16 (2001-2002)).

Allerede i juni 1999 ((K-sak 137/99, 16.06.99) vedtok det daværende Kollegiet ved NTNU ”å søke KUF om opprettelse av ny 3-årig yrkesfaglærerutdanning ved NTNU i samarbeid med de øvrige utdanningsinstitusjoner som er tilsluttet Midt-Norsk Nettverk. Søknaden gjelder de fem fagretningene; helse- og sosialfag, hotell- og næringsmiddelfag, mekaniske fag, elektrofag og formgivningsfag.” Samtidig vedtok Kollegiet ”å søke KUF om at det i denne sammenheng blir bevilget særskilte, øremerkede midler til etableringen.”

Til grunn for Kollegiets vedtak lå innstillingen fra en arbeidsgruppe i regi av Midt-Norsk Nettverk som anbefalte opprettelse av det foreslåtte studietilbudet fra år 2000.

Mye er skjedd siden 1999, men som kjent er ingen slik yrkesfaglærerutdanning opprettet i Midt-Norge. Fire av landets høgskoler etablerte treårige yrkesfaglærerutdanninger høsten 1999, og to av disse har vedtatt å legge ned tilbudet mens en av disse ikke tok opp studenter i 2006. Kun en av de fire, Høgskolen i Akershus, har gått i motsatt retning og har utvidet tilbudet.

2.3 Øremerkede bevilgninger i statsbudsjettet 2006 og 2007

I statsbudsjettet for 2006 ble det lagt inn midler til 50 nye studieplasser i Trondheim innen yrkesfaglærerutdanning. 25 studieplasser ble lagt til NTNU og 25 studieplasser ble lagt til HIST. Begge mente det ville være for tidlig å starte med treårig yrkesfaglærerutdanning alt i 2006. Institusjonene anmodet derfor daværende Utdannings- og forskningsdepartementet om å bevilge penger til en utredning i 2006 med sikte på at det nye studiet kunne starte opp høsten 2007, og denne anmodningen ble i møtekommet.

I juni 2006 oversendte NTNU og HIST den felles utredningen "En tre-årig yrkesfaglærerutdanning ved NTNU og HIST" til Kunnskapsdepartementet. I møte i Kunnskapsdepartementet 18.08.06 med statssekretær Åge R. Rosnes sammen med blant andre HIST-rector Torunn Klemp var NTNU representert ved prorektor Julie Feilberg, studiedirektør Hilde Skeie, PLU-leder Per Ramberg og prosjektleder Jarle Landro.

I statsbudsjettet for 2007 er det bevilget midler til 50 studieplasser med samme fordeling som det var lagt opp til i 2006, og søknaden av 21.08.06 om ekstrabevilgning til en koordinatorstilling/prosjektleder er også imøtekommet. Denne utdanningen kommer inn under kategori E i det statlige overføringssystemet for universiteter og høgskoler, hvilket impliserer at en årlig vil motta kr. 51.000.- pr. student som en grunnbevilgning. Samlet blir dette kr. 2.550.000.- for 50 studenter. I tillegg mottar institusjonen kr. 34.000.- pr. år for hver student som består eksamen. Maksimal inntekt under forutsetning av at samtlige studenter består eksamen blir følgelig kr. 4.250.000.- Med færre studenter i en oppstartsperiode blir naturlig nok dette beløpet mindre. For øvrig er det i statsbudsjettet for 2007 gitt særskilt bevilgning på kr. 800.000.- til en koordinering/prosjektleder, og en har fått signaler om at denne vil kunne bli gitt i fire år framover. PPU-studenter er i kategori E hvilket tilsier henholdsvis 58.500.- pr. student i basisbevilgning og kr. 39.000.- pr. student i resultatbevilgning. Det arbeides for at også yrkesfaglærerstudenter skal komme inn under kategori D.

I samarbeidsavtalen som skal inngås mellom NTNU og HIST skal fordelingen og anvendelsen av midlene knyttet til yrkesfaglærerutdanningen avklares nærmere.

3. VURDERING

Prosjektstyringsgruppen har drøftet om dette studietilbudet skal etableres som en fellesgrad mellom NTNU og HIST. I prosjektstyringsgruppen har det nå i slutfasen før styrebehandlingen ved de to institusjonene også vært tatt til orde for å gi vide fullmakter både med hensyn til økonomistyring og studieplanfastsettelse til en permanent styringsgruppe i form av et særskilt forvaltningsutvalg kun for dette studiet. Prosjektstyringsgruppen ønsker at økonomien til den treårige yrkesfaglærerutdanningen samles i en sentral pott, med den argumentasjon at dette vil medføre en bedre synliggjøring og en mer hensiktsmessig økonomistyring.

Det er helt på det rene at vårt nasjonale lov- og regelverk gir oss mulighet til å etablere dette som en fellesgrad. Etter konsultasjon mellom institusjonene på rektornivå har man imidlertid kommet til enighet om at man ikke vedtar dette som en fellesgrad nå, men at man har dette som en intensjon på sikt. Dette kan i praksis bety at de første som fullfører yrkesfaglærerutdanningen ved NTNU og HIST vil bli uteksaminert i regi av en fellesgrad. Også i henhold til bestemmelsene om fellesgrad skal det inngås avtale mellom de samarbeidende institusjonene, og en slik avtale skal blant mye annet inneholde avklaringer med hensyn til administrasjon av opptak og om felles utstedelse av vitnemål.

Det foreligger et utkast til samarbeidsavtale mellom NTNU og HIST angående samarbeidet om yrkesfaglærerutdanning. På bakgrunn av intensjonen om fellesgrad og de avklaringene som vil følge av inngåelsen av endelig avtale mellom institusjonene (jfr. tilrådingens punkt 4) finner vi ikke å ville anbefale opprettelse av et særskilt forvaltningsutvalg for yrkesfaglærerutdanningen. Vi vurderer det som mer naturlig at forvaltningen av denne lærerutdanningen legges til vårt allerede etablerte organ for lærerutdanningene ved NTNU, det vil si FUL (jfr. tilrådingens punkt 5). FUL må imidlertid suppleres med representanter fra HIST og samarbeidende praksisbedrifter når forvaltningsutvalget behandler saker direkte knyttet til yrkesfaglærerutdanningen.

Det foreligger også et utkast til utfyllende bestemmelser for yrkesfaglærerutdanningen. Vi vurderer det slik at det ikke er behov for disse bestemmelsene i og med at det nødvendige er regulert gjennom den nasjonale rammeplanen for yrkesfaglærerutdanningene og vår studieforskrift.

Det er helt på det rene at yrkesfaglærerutdanningen er en komplisert form for lærerutdanning. Det foreslåtte opplegget med flere samarbeidspartnere og skreddersydd opplæring med stor grad av gruppeinndeling både i breddekompetanse, dybdekompetanse og yrkesdidaktikk er ressurskrevende.

2/3-deler av de 180 studiepoengene vil bli tatt ved HIST og 1/3 ved NTNU. NTNU ved PLU/SVT blir fagansvarlig enhet for yrkespedagogikk og yrkesdidaktikk, mens HIST får fagansvaret for faglig dybde og faglig bredde. Det er ved NTNU foretatt beregninger over ressursbruk ved en gangs gjennomkjøring av treårig yrkesfaglærerutdanning. Disse beregningene vil inngå i vurderingsgrunnlaget nå den endelige samarbeidsavtalen mellom NTNU og HIST skal ferdigstilles.

Ved NTNU har vi emnemoduler på 7.5 studiepoeng eller multiplum av dette. Ved HIST og høyskole-systemet er modulenheten på 5 studiepoeng eller multiplum av det. Her foreslås det at hele studieprogrammet tilbys i henhold 5-modulsystemet. SVT med PLU slutter seg til dette i og med at det ikke regnes med stor gjenbruk ved øvrige studier ved NTNU her. En større felles modulenhet på 15 studiepoeng anses ikke som aktuelt. I og med at dette vil være et unntak fra NTNUs studieforskrift må dette tas inn i vedtaksforslaget (jfr. tilrådingens punkt 3).

Det er blant annet via de nasjonale styringsdokumenter og våre egne utredninger dokumentert et behov for en styrking og forbedring av yrkesfaglærerutdanningen. HIST har solid erfaring og god kompetanse på grunnskolelærerutdanning. NTNU har tilsvarende med hensyn til utdanning av lærere til de allmennfaglige studieprogrammene i den videregående skolen. Dette er bakgrunnen for at departementet har bedt nettopp NTNU og HIST inngå et samarbeid om dette viktige feltet og bevilget de aktuelle midler i statsbudsjettet. Vi anbefaler at Styret vedtar den foreslåtte opprettelsen av yrkesfaglærerutdanning ved NTNU.

Når dette skal etableres som en fellesgrad må saken legges fram for Styret på nytt.

Vedlegg:

- 1) Skriv av 15.11.06 fra SVT-fakultetet angående tre-årig yrkesfaglærerutdanning ved NTNU.
- 2) Saksdokument til møte 10.11.06 i Styringsgruppen for prosjektet treårig yrkesfaglærerutdanning ved NTNU og HIST; "Treårig yrkesfaglærerutdanning ved NTNU og HIST – 180 studiepoeng", av prosjektleder Jarle Landro, PLU.
- 3) Søknad av 21.08.06 fra NTNU og HIST til Kunnskapsdepartementet om ekstrabevilgning til finansiering av koordinatorstilling i fire år.
- 4) Fellesbrev av 06.06.06 fra NTNU og HIST til Kunnskapsdepartementet i forbindelse med oversendelsen av utredningen av juni 2006; "En treårig yrkesfaglærerutdanning ved NTNU og HIST".
- 5) Utredningen av juni 2006; "En treårig yrkesfaglærerutdanning ved NTNU og HIST".
- 6) Brev av 13.12.05 fra daværende Utdannings- og forskningsdepartementet ang. oppstartsmidler bevilget i statsbudsjettet 2006 til NTNU- og HIST-samarbeidet om yrkesfaglærerutdanning
- 7) Rammeplan for yrkesfaglærerutdanning fastsatt 10.01.06 av Kunnskapsdepartementet.
- 8) Forskrift til rammeplan for yrkesfaglærerutdanning gjeldende fra og med studieåret 2006/2007.

I tillegg finnes prosjektstyringsgruppens forslag til studieplaner/fagplaner for studieprogrammets enkelte studieretninger tilgjengelig hos Styresekretariatet.

[Vedlegg 1-8](#)